

פרשת בשלח

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. צעקת בני" מפני המצרים
- ב. שירת הים ושירת מרים
- ז. קריעת הים
- ה. הענן מגן על בני" בלילה
- ח. יציאת בני" ממצרים
- י. החנייה במרה ובאילים
- י. בני" עוברים בים
- י. חניית בני" לפני הים
- ל. פרשת המן
- ל. פרעה ומצרים רודפים
- פ. תלונת בני" למזון
- ש. מצרים טובעים בים
- ש. הכאת הצור ברפידים
- ת. מלחמת עמלק

"

שאלה לשולחן השבת

"ומבחר שלשיו טבעו בים סוף"

בביאור הטעם מדוע אין אומרים הלל שלם בשביעי של פסח, כתב הב"י (סי' ת"צ בשם שבלי הלקט) שזה משום שטבעו בו המצרים וכתוב: "בנפול אויביך אל תשמח". ויש להקשות על זה:

א. מדוע במיתת הבכורות בט"ו ניסן לא אומרים כן, אלא גומרים את ההלל?

ב. בגמרא (מגילה טז.) כתוב ש'בנפול אויביך אל תשמח' מדובר ביהודים, אבל על גויים אנו אומרים 'על במותימו תדרך'.

ג. עוד, שבגמרא (פסחים קיז.) מבואר שבני ישראל אמרו הלל בשעה שעלו מן הים, ולא מובא שחששו למה שטבעו המצרים?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצדוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ולקחתם את עצמתי מזה אתכם"

מדוע היה חשוב ליוסף להדגיש שיעלו את עצמותיו 'מזה', שהרי אין לומר כי דווקא משום יעלוהו? אלא, משום שהוא רצה לחזק את השבועה כלפיו שיהיה לה דין של נשבע על דעת חבירו בשביל טובה שעשה לו, ולכן התנה ואמר 'מזה' כמו שפירשו במדרש על הפסוק: "שמעתי אומרים נלכה מזה", נסעו מהאחוה של האחים שהיו כמנין ז"ה. ורמז להם כשהשביעם באומרו "מזה אתכם" שבאמצעות חסד זה שהם נשבעים לו, יתוקן הדבר מה שהם הפרידוהו 'מזה' ונסעו מאחוותו ומכרוהו וכעת יהיו לאחדים וישובו לאחוותם שנית: "אתכם" שיהיו כולם יחד ונעקר העוון ההוא והרי הם יחד באחוה, ומחל להם מה שפשעו בו בעד חסד זה שנשבעו לו. (ע"פ אור"ח)

"זיקה משה את עצמות יוסף עמו"

כתוב בגמרא (סוטה יג.): 'ת"ר, בא וראה כמה חביבות מצוות על משה רבינו, שכל ישראל כולם נתעסקו בביזה והוא נתעסק במצות, שנאמר: 'הכם לב יקה מצות'. וכתב רש"י בפרשת תרומה: 'ועצי שטים, ומאין היו להם במדבר, פירש רבי תנחומא, יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידים ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים. ויש לבאר אם כן, מדוע כותבת הגמרא שבני ישראל לא התעסקו במצוות והרי נשאו עמם ממצרים את עצי השיטים? ויש לומר: א. ארונו של יוסף היה מצוה ממש לקיים השבועה, ואילו עצי השיטים היו רק הכשר מצוה למשכן. ב. הכוונה שרוב ישראל התעסקו בביזה ולא שממש כולם ללא יוצא מן הכלל. ג. לקחת את עצי השיטים לא היה כרוך בקושי מיוחד ויכלו גם לקחת את העצים וגם לבזוז את מצרים, אבל מציאת ארונו של יוסף הייתה מלאכה קשה כמבואר במדרש, והיה צורך לבחור בינה לבין הרכוש ממצרים ומשה בחר במצוה. ד. אולי מי שלקח את העצים לא ממש רצה לעשות כן אלא זה היה מוטל על הציבור ומינו אחראים לכך. ה. בני" חשבו על הכסף יותר מעצי השיטים, ובאמת לשון הגמרא כתוב: 'נתעסקו', עשו מזה עסק. ו. עצמות יוסף זו מצווה שאין בה הנאה, בשונה בהעצים. (ע"פ האבני נזר). ז. מאחר ומשה הוא המנהיג של עם ישראל הותר לו להשתתף בביזת מצרים ואעפ"כ בחר להתעסק בעצמות יוסף. ח. שבת לוי עזרו לשאר השבטים בביזה (ושילמו להם כשכירים) וכן נטלו ארזים למשכן, לא נותר מי שיטפל בעצמות יוסף, ואע"פ שמשה נקרא כהן, מותר להיטמא למת מצוה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

"כי שבת היום לד'!"

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלוך לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. במקום זה היו 12 עינות מים ו 70 תמרים
- ב. לפני איזה פסל חנו בני, כשהחלו להיגאל?
- ג. קצבת המזן הייתה עומר ל _____
- ד. טעמו של המזן היה כצפיחית ב _____
- ה. תלונת בני על משה לפני קריעת הים
- ו. " _____ להם חומה מימינם ומשמאלם"
- ז. המזן היה עגול כ _____ (רש"י)
- ח. בנם של מרים וכלב
- ט. ירד עם המזן מהשמיים
- י. את עצמותיו העלה משה ממצרים
- כ. במלחמת עמלק, ידי משה היו -
- ל. ביום שישי לקטו בני מהמזן -
- מ. במקום זה המים היו מרים, עד שד' עשה ניסים
- נ. פרעה אמר על בני שהם _____ בארץ
- ס. מדבר זה הוא בין אילים לבין סיני
- ע. ליוו את בני במדבר (3)
- פ. ד' לא רצה להוליך את בני דרך ארץ _____
- צ. בה שמו מזן המזן למשמרת
- ק. " _____ תהומות בלב ים"
- ר. במקום זה נלחם עמלק בישראל
- ש. פרעה הפקידם על צבאו
- ת. יצאו מזן המזן שנותר עד הבוקר

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. " _____ שם העם למים"
- ב. "ולא _____ זה אל זה כל הלילה"
- ג. "ארדוף _____ אחלק שלל"
- ד. מילה נרדפת לחומה, שמוזכרת בשירה
- ה. עמוד האש שימש ב _____
- ו. את בשרם אכלו בני במדבר
- ז. המילה בה פותחת שירת הים
- ח. מה בנה משה לאחר מלחמת עמלק?
- ט. הוא לא החסיר בלקיטת המזן
- י. שם המזבח שמושה בנה: "ד' _____"
- ך. "כי אני ד' _____"
- ל. שם מקום המופיע בתחילת הפרשה
- ם. כך עלו בני ממצרים, ולמילה זו כמה פירושים
- ן. אחד מזן האנשים שהותירו מזן המזן (רש"י)
- ס. מה קרה למזן בחום השמש?
- ע. משה מינה אותו להילחם בעמלק
- ף. בכלי זה ניגנה מרים בשירת הים
- ץ. משה השליך אותו למים המרים
- ק. מרקמו של המזן
- ר. בני יישבו עליו במצרים - _____
- ש. רשעי המצרים טבעו כמו _____
- ת. כך נקראת פיתום בפרשתנו

כתרומו

דבא פרהא נדיא דעלייה מינה מקרבא אונקלוס נכנסה לעקרין של לוננו.

"זנמס" (טז,כא) = "זפשר". הפועל העברי 'להפשיר' המתאר שינוי מצב צבירה בגלל חום.

מן המדרש

אמר רבי שמעון בן לקיש: משל לבן מלך, שנשבה ביד הברברים והיו משעבדים בו ביותר. לימים הלך המלך והציל את בנו מידם. אמר המלך לבנו: "בני! אני שמח על שהצלתך מידם, אבל איני מתנחם עד שאני משתעבד בהם, כשם ששיעבדו הם בך". כך, כשהיו ישראל במצרים, היו משעבדים בהם בטיט ובלבנים, ונגלה עליהם הקב"ה והצילם, והייתה שמחה לפניו על שהצילם. אמר: "איני מתנחם, עד שארדה אותם לים, שנאמר (תהלים קלו,טו): "ונער פרעה וחילו בים סוף". רבי יהושע בן לוי אמר: משל למלך, שהיה לו שנים עשר בנים והיה לו עשר אוסיות (שדות). אמר המלך: אם אתן אותם לבני, נמצא אני עושה ביניהם מריבה, אלא הריני ממתין עד שאקנה עוד שתיים, ואחר כך אחלקם ביניהם. כך אמר הקדוש ברוך הוא: אם אני מכניסם עכשיו לארץ, אין בה חלק לשנים עשר שבטים, אלא הריני מעכבם במדבר, עד שיישרו את עבר הירדן ויטלו אותה בני ראובן ובני גד וחצי שבט המנשה, ואחר כך אני מכניסם לארץ, לכך נאמר: "ולא נחם אלקים". (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

**אדם פשוט ורגיל,
ניצח עם תרגיל,
את העשיר הגדול,
ולכן זכה בתרנגול.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

איך יתכן שאיש ואשתו יטיילו בשבת, לפתע יבחינו במציאה המזנוחת ברחוב, ורק על האיש יהיה חיוב השבה ואילו לאישה יהיה אסור לקחתה?
* * *

"ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן ד' לכם לאכלה"

ידוע שבפסוק "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" יש סופי תיבות של חת"ך שהוא שם הפרנסה. נספור תכ"ח פסוקים מתחילת חומש בראשית ונגיע לפסוק: "ואקחה פת לחם". תכ"ח פסוקים בחומש שמות, ונגיע לפסוק: "הוא הלחם אשר נתן ד' לכם לאכלה". תכ"ח פסוקים בחומש במדבר הוא הפסוק: "שטו העם ולקטו... והיה טעמו כטעם לשד השמן". והפסוק התכ"ח בחומש דברים הוא: "אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך ד'" (ושם בהמשך הוא סופי תיבות בפסוק: "כי פתח תפתח את ידך לו") ואף בתהילים נגיע לפסוק: "עד מה רב טובך אשר צפנת ליראיך" - כולם ברמז נפלא לחשבון חת"ך. (גינת ורדים)

שעשועי דאורייתא

"ויהי הענן והחשך"

היכן עוד בתורה מוזכר חושך?

* * *

מצאו נא בפרשה:

1. מילים כפולות עם ניקוד שונה. (2 תשובות)
2. שתי מילים בנות חמש אותיות הנקראות ישר והפוך. (אחת מופיעה פעמיים בפרשה ואחת 3 פעמים)
3. שם של מסכת בש"ס. (ועוד שם של מסכת קטנה)
4. את שמותיהם של שלושה מהשבטים.
5. ארבע (לא יותר!) מילים רצופות בנות שתי אותיות. (2 תשובות)
6. שלוש מילים רצופות שמתחילות באות ע'.
7. שמות של שני הרים.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויסע מלאך האלקים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמו הענן מלפניהם ויעמד מאחריהם"

2. "עזי וזמרת קה ותהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלקי אבי וארממנהו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן שהיו לפני האדם פירות הרבה, ובדעתנו לאכול מכולם, ובירך על פרי אחד 'העץ' בסתמא, ולא פטר בכך את שאר הפירות? - אם לא בירך לפי סדר הקדימה, לא פוטר את שאר הפירות אם אינו מכוון לפטור אותם בפירוש. (רי"א ס"ה ברמ"א ובבאר היטב שם) **לסדר את הפרשה** - "חיל אחז ישבי פלשת". **חידון א' ת'** - אילים, בעל צפון, גלגולת, דבש, המבלי אין קברים... והמים, זרע גד, חור, טל, יוסף, כבדים, לחם משנה, מרה, נבוכים, סין, עמוד ענן עמוד אש ענני כבוד, פלישתים, צנצנת, קפאו, רפידים, שלישים, תולעים. **חידון א' ת' הפוך** - ויצמא, קרב, אשיג, נד, לילה, שליו, אז, מזבח, הממעט, נסי, רופאך, מגדול, חמושים, דתן, נמס, יהושע, תף, עץ, דק מחוספס, סיר הבשר, קש, פי החירות. **שעשועי דאורייתא** - בבריאת העולם: 'וחשך על פני תהום' וכן בבריאת היום הראשון והרביעי, במכת ארבה ('ותחשך') וכמוכן במכת חושך, בפרשת ואתחנן: "חשך ענן וערפל" ו'ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך'. 1. "שם שם לו", "גאה גאה". 2. "ונתנו", "הלילה". 3. "שבת היום". ("דרך ארץ") 4. "כזרע גד", "כי אשר ראיתם", "עצמות יוסף". 5. "שם שם לו חק", "זה אל זה כל". 6. "עוד עד עולם". 7. ציון ושעיר. **מילה בקליפה ט"ו בשבט** - "בכפות ידיו הוא חש" - מישמש, "את פרי הנרגש" - פרי המשמש, "שתפקידו הוא לשרת" - הוא משמש, "וזו פעמיים כך או אחרת." - זז = נע = מש ופעמיים מש+מש = משמש... **שמונות בפרשה** - 1. תקר בגלגל - "ויסר את אופן מרכבותיו" (יד, כה). 2. תוף מרים - "התוף בידה" (טז, כ). 3. "תולעים" (טז, כ). 4. אבן - "כמו אבן" (טו, ה) "זיקחו אבן" (יז, כ). 5. "ירה בים" (טו, ד) והחיצים שהיו חוזרים על המצרים. 6. "שבו איש תחתיו" (טז, כט). 7. "ברכבו ובפרשיו" (יד, יז). 8. כדים+עזה = "קדים עזה" (יד, כא). 9. מראה - "מרה" (טו, כג). 10. חומה - "והמים להם חומה" (יד, כט), והשירה כתובה בצורה של 'אריח ע"ג לבנה', וזוהי החומה הסינית רמז לפסוק: "מדבר סין" (טז, א), וחומה קרויה שור: "מדבר שור" (טו, כב). 11. "צנצנת אחת" (טז, לג). 12. יש אומרים ש"זרע גד" (טז, ל) הוא זרע כוסברה. 13. פרג בידיש - "מן" (טז, יד). 14. "וחמושים" (רש"י, יג, יח) + מלחמת עמלק. 15. תחום שבת - "אל יצא איש ממקומו ביום השביעי" (טז, כט). 16. "סוס ופרשיו" (יד, ט). 17. "עמוד הענן.. ועמוד האש" (יג, כב). 18. "צללו" (טו, י). 19. המנהג בשבת שירה הוא להאכיל את הציפורים (לא של הפקר, או ביום שישי) **שמונות בהפטר** - 1. "ברק" (ד, ח). 2. "ותיבב" (ה, כח). 3. "לפידות" (ד, ד). 4. "מים שאל חלב נתנה" (ה, כה) **שאלה לשלחן השבת שמות** - שאלנו: כתוב במדרש שמשה אמר על עצמו: 'ואפילו חלב לא ינקתי'. ולכאורה מדרש זה נסתר מפסוק מפורש שכתוב בו שאימו של משה היניקה אותו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. אכן היא האכילה אותו אבל לא מחלבה אלא מאכלי תינוקות אחרים, והאכלת תינוקות קרויה 'הנקה'. 2. הכוונה במדרש שהחל לדבר עם הוריו לפני שינק, אבל לאחר מכן ינק. 3. היה נראה שיונק אך באמת לא ינק, כמו המלאכים שבאו לאברהם שהיה נראה שאכלו. (אמרי אמת) 4. יש שגרסו שם שלא ינק חלב טמא. 5. כתוב בגמרא (ברכות סג:): 'במי אתה מוצא חמאה של תורה? - במי שמקיא חלב שינק משדי אמו עליה'. ומי גדול בתורה ממשה הרי בוודאי שלא נחשב שינק חלב. 6. כל החודשים הראשונים לא ינק, ורק לאחר מכן היה צריך כדי לצאת מיד בת פרעה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com חיווקים והערות: כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

6 5 4 2 3 1

7 9 8 11 10 15 14 13 12 16

18 17 19

מחשבה טובה
 התשובה לטמונה זו
 תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
 צפצפה (סוג של עץ).

הפטרת בשלח "ודבורה אשה נביאה" (שופטים ד, ד - ה, לא)

טמונות בהפטרה

3 4 2 1

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש!
 חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775